

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.11>

УДК 336.1

О. П. Заруцька,

д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Університет митної справи та фінансів

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7870-9608>

Т. В. Сальникова,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Університет митної справи та фінансів

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7117-0259>

О. В. Добровольська,

д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Університет митної справи та фінансів

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4159-8446>

БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

O. Zarutskya,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Finance, Banking and Insurance, University of Customs and Finance

T. Salnykova,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, University of Customs and Finance

O. Dobrovolska,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, University of Customs and Finance

BUDGET AND TAX REGULATION OF TRANSFER PRICING IN UKRAINE

У статті проаналізовано сутність та методи трансфертного ціноутворення. Огляд сучасних наукових праць показав недостатність досліджень саме державного, зокрема бюджетно-податкового, регулювання трансфертного ціноутворення. Відтак, основна увага у статті зосереджена саме на елементах державного регулювання, формування правового поля та контрольних функціях органів державної влади на забезпечення трансфертного ціноутворення в Україні. Авторами запропоновано виділення основних етапів розвитку трансфертного ціноутворення в Україні. Показано структуру та динаміку контрольованих операцій, результати проведених Державною податковою службою контрольних заходів за період 2015-2023 років. Висвітлено особливості функціонування принципу «витягнутої руки».

Показано сутність контрольованих операцій, їх особливості відповідно до законодавчих норм. Виявлено передумови та особливості бюджетно-податкового регулювання трансфертного ціноутворення, перспективи розвитку системи регулювання з урахуванням дії міжнародних норм та перспектив подальшої цифровізації економіки України відповідно до урядової стратегії.

The article is devoted to the basics of transfer pricing (TP) in Ukraine in the system of budget and tax policy. Although the introduction of transfer pricing into domestic practice took place a long time ago, the implications of the budgetary and tax regulation of these procedures have not yet been sufficiently disclosed. The article analyzes the essence and methods of transfer pricing. A review of modern research has shown the insufficiency of research on the state, in particular budgetary and tax, regulation of transfer pricing. The main focus of the article is on the elements of state regulation, the formation of the legal field, and the control functions of state authorities to ensure transfer pricing in Ukraine. The authors proposed a grouping of the main stages of development of transfer pricing in Ukraine. The structure and dynamics of controlled transactions and the results of

control measures carried out by the State Tax Service for the period 2015-2023 are shown. It was determined that the main controlled operations of TP are operations with raw goods and banking services. Features of the operation of the "outstretched hand" principle are highlighted.

Transfer pricing in Ukraine is regulated by national legislation, which is considered in the article to justify the terms of TP and highlight the main stages of TP development. During the analysis, the main methods of establishing compliance with the "outstretched arm" principle, which are applied in accordance with legal requirements, were determined.

The article shows the features of controlled operations, their features in accordance with legislative norms, the selection criteria of operations that are included in transfer pricing are given. The role of the Ministry of Finance, the State Tax and State Customs Service, the National Bank of Ukraine and audit firms as subjects of transfer pricing regulation at the current stage is indicated. The importance of state regulation and the peculiarities of the budgetary and tax regulation of transfer pricing at the current stage are substantiated, the prospects for the development of the regulatory system taking into account the effect of international norms and the prospects for further digitization of the economy of Ukraine in accordance with the government strategy are indicated.

Ключові слова: *податок, трансфертне ціноутворення контрольовані операції, рекомендації ОЕСР, принцип витягнутої руки, бюджетно-податкове регулювання.*

Keywords: *tax, transfer pricing, controlled operations, OECD recommendations, the principle of an outstretched hand, budget and tax regulation.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах пошуку додаткових джерел надходжень до бюджету для забезпечення потреб

оборони та поточних видатків бюджету, все ж актуальним питанням є трансфертне ціноутворення. Саме ефективне бюджетно-податкове регулювання трансфертного ціноутворення (далі – ТЦ) перешкоджатиме мінімізації спроб заниження податкових платежів/зобов'язань підприємствами, отже –зниженню бюджетних надходжень за контрольованими операціями, більшість із яких припадає на зовнішньоекономічну діяльність або охоплює діяльність великих підприємств та корпорацій. В більшості саме транснаціональні компанії формують трансфертні ціни, які суттєво нижчі за ринкові, можуть обирати країни з нижчим рівнем оподаткування для продажу своєї продукції.

ТЦ – динамічний процес, що відображає встановлення цін (на товарну групу, послуги, фінансові операції, тощо) між пов'язаними сторонами, тобто в межах однієї компанії, підрозділи якої знаходяться в різних країнах (юрисдикціях). Тобто ТЦ впливає, як правило, на збільшення прибутку для платників податків. За належного державного регулювання виникає можливість збільшити надходження в бюджет за рахунок збільшення податкової бази суб'єктів господарювання, що здійснюють контрольовані операції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. ТЦ активно досліджують як зарубіжні, так і вітчизняні науковці. Сучасний стан ТЦ та проблеми його правозастосування досліджують А. Котенко, М. Мішин, С. Брояков, К. Гетьман, А. Савінова та інші [15]. О. Степаненко, С. Травінська, О. Михальська у своїх роботах окреслюють ризики ТЦ для економіки України [14]. І. Корінь, С. Король, Г. Уманців, І. Шушакова досліджують розвиток ТЦ в умовах глобалізації та перспективи підвищення його ефективності в умовах України [4; 5]. Ю. Мискін, М. Скорик, Н. Параниця розглядають ТЦ компаній в контексті реалізації стратегії сталого розвитку [7]. На державному рівні в межах пріоритетів податкової політики ТЦ досліджував М. Пасічний [10]. Автор аналізує задачі фіскальних інституцій із мінімізації можливостей уникнення оподаткування та основні порушення

фіскальної дисципліни платниками податків. В контексті впливу на ТЦ аналізують роль цифровізації Н. Рижикова, Н. Бірченко, Р. Остапенко, вважаючи цифровізацію фактором підвищення ефективності оподаткування через автоматизацію та аналіз даних [12].

І. Чернікова та Є. Якуба визначають особливості ТЦ за сучасних умов господарювання, окреслюють проблемні питання реалізації ТЦ у вітчизняних реаліях [17]. М. Сидоренко та Т. Коваленко досліджують трансфертне ціноутворення в умовах глобалізації, методи та перспективи його подальшого удосконалення [3; 13].

Зважаючи на вагомий науковий наробок у сфері ТЦ, зазначимо, що залишається недостатньо охопленими питання, пов'язані з його бюджетно-податковим регулюванням.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз особливостей бюджетно-податкового регулювання ТЦ в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження В Україні норми ТЦ запроваджено з 2013 р. внесенням доповнень до Податкового кодексу України (далі – ПКУ), після чого було прийнято ряд змін, що сприяло розвитку ТЦ, введенню поняття «принцип витягнутої руки», встановленню переліку контрольованих операцій (далі - КО) тощо [9]. Враховуючи зміни в законодавстві, що стосувалось впровадження та розвитку ТЦ, можна виокремити декілька етапів розвитку ТЦУ в Україні.

Перший етап - ранній (до 2013 року) - ТЦ в Україні не було чітко регламентованим, і країна значною мірою орієнтувалась на загальні принципи оподаткування доходів/прибутку підприємств. У 2009 р. Україна приєдналася до Міжнародної конвенції щодо взаємної адміністративної допомоги в податкових справах, що дозволяє обмінюватися інформацією між країнами для покращення податкового контролю за ТЦ.

Другий етап - перехідний (2013–2016 рр.) - питання ТЦ було закріплено у ПКУ 01.09.2013 р. (ст. 39), визначено поняття ТЦ та КО, зазначалось, що

податкові органи мають право перевіряти правильність встановлення цін між афільованими підприємствами для визначення податкових зобов'язань.

У цей період Україна почала активно адаптувати своє законодавство до вимог міжнародних стандартів, зокрема рекомендацій ОЕСР щодо ТЦ. Оскільки велика частина міжнародних корпорацій вела діяльність в Україні через афільовані компанії, важливо було забезпечити контроль над трансфертними цінами та запобігати ухиленню від сплати податків.

У 2013 р. розпочато застосування концепції "рекомендацій ОЕСР" до визначення ТЦ, зокрема через реалізацію певного стандартного переліку кроків/дій в рамках зобов'язань по боротьбі з BEPS (Base Erosion and Profit Shifting).

У 2015 р. прийнято ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ТЦ», який уточнив правила обов'язкової подачі документації для великих підприємств, що здійснюють трансакції з афільованими особами.

Третій етап - адаптація до міжнародних стандартів та розвиток (2017–по теперішній час). З 2017 року Україна активно працює над удосконаленням своєї податкової політики в сфері ТЦ, інтегруючи в національну практику міжнародні стандарти, що забезпечують прозорість і справедливість в оподаткуванні міжнародних компаній.

У 2017 р. було внесено значні зміни до ПКУ щодо регулювання трансфертного ціноутворення, в тому числі щодо документування і подання звітності за ТЦ. Головним міжнародним документом в галузі податкового регулювання ТЦ рекомендаційного (і методичного) характеру є Настанови ОЕСР щодо ТЦ для транснаціональних компаній та податкових служб, основні норми яких імплементовано в статтю 39 ПКУ.

З 2020 р. в Україні починається реалізація положень Багатосторонньої конвенції про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії BEPS (розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування) (Конвенції BEPS MLI). Вже у 2021 р.

розпочинається реалізація Плану дій ОЕСР з боротьби розмиванням бази оподаткування.

До того ж, політика цифровізації економіки не оминає ТЦ. З 01.01.2022 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (№ 1946-IX), яким до сфери контролю за трансфертним ціноутворенням включено діяльність резидентів, які знаходяться на спеціальному режимі оподаткування податком на прибуток.

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки» (№ 2970-IX від 20.03.2023р.) запроваджено зміни в законодавство щодо подання звіту у розрізі країн міжнародної групи компаній. Зміни також стосуються річного порогового значення їх консолідованого доходу, рівного чи більшого еквіваленту в 750 млн євро (відповідно до рекомендацій ОЕСР).

Наразі в Україні ТЦ є одним з основних елементів податкового контролю, зокрема для великих міжнародних корпорацій, що здійснюють операції через дочірні та афільовані компанії.

Контрольованими операціями, згідно ПКУ, є “господарські операції платника податків, що можуть впливати на об’єкт оподаткування податком на прибуток підприємств платника податків (для резидентів Дія Сіті - платників податку на особливих умовах - на фінансовий результат до оподаткування, визначений у фінансовій звітності згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності)” [8]. В ПКУ уточнюється перелік КО і їх особливості, зокрема: це господарські операції (продаж чи придбання товарів/послуг) включаючи зовнішньоекономічні, що здійснюються з пов’язаними особами (нерезидентами або через комісіонерів-нерезидентів), також з нерезидентами інших держав чи їх резидентами, включених до затвердженого Кабінетом Міністрів України переліку таких держав

(територій); з нерезидентами, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок); операції/розрахунки між нерезидентом та його постійним представництвом в Україні [8].

Згідно ПКУ, господарські операції, що здійснюються між нерезидентом та його постійним представництвом в Україні, визнаються контрольованими, якщо обсяг таких господарських операцій, визначений за правилами бухгалтерського обліку, перевищує 10 мільйонів гривень (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік. [8]

ДПС регулярно публікує звітність щодо податкового контролю за ТЦ [1]. Відповідно до звітних даних, значну питому вагу в загальному обсязі КО займають операції з товарами – 49 % (з сировинними – 25 %) та банківські послуги – 28 %. Інші категорії операцій мають значно меншу частку, зокрема, послуги – 9 %, фінансові послуги – 8 %, операції з цінними паперами – 5 % та інші – 1 %. Структура КО наведена в таблиці 1.

Таблиця 1. Зміна структури КО за предметами операцій

Структура КО, %	2021	2022	2023	Темп приросту, %
товари	46	52	49	6,5
в т.ч. сировинні товари	19	19	25	31,6
банківські послуги	40	29	28	-30,0
послуги	6	9	9	50,0
фінансові послуги	6	7	8	33,3
цінні папери	2	2	5	150,0
інші	2	1	1	-50,0

Джерело: складено за даними [1]

Порівняно з 2022 р. частка операцій з товарами зменшилась на 3 в.п., в структурі КО зросла частка операцій з сировинними товарами на 6 в.п., банківські операції – на 1 в.п., тенденцію до зростання показали операції з цінними паперами (+3 в.п.) та фінансові послуги (+1в.п.). Вцілому за аналізований період найкращою є тенденція зміни частки операцій з сировинними товарами, що відповідає структурі експортно-імпортних відносин України, де простежується сильна сировинна орієнтація вітчизняного експорту.

Тенденція зміни обсягів контрольовани операцій за останні роки відображена на рис. 1.

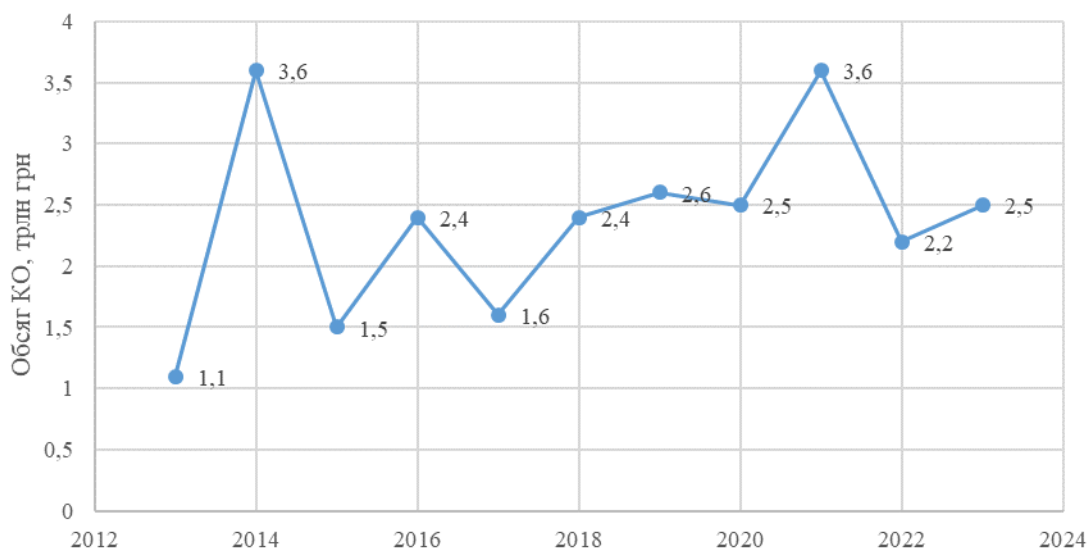

Рис. 1. Динаміка обсягу КО, трлн грн [1]

Задекларована платниками податків сума КО за 2023 р. становить 2,5 трлн грн, що на 0,3 трлн грн більше за 2022 р. і на 1,4 трлн грн більше за 2013 рік. Середньорічний обсяг КО за аналізований період складає 2,4 трлн грн.

Більша частина КО з 2022 р спостерігалась в розрізі банківських установ – з представниками Австрії (44%), операції крім банківських установ – з представниками Швейцарії (34%). За 2023 р. в розрізі співпраці з банківськими установами збільшилась частка КО з Францією (16%) та Нідерландами (16%), частка операцій з Австрією зросла до 47%. Небанківські установи втратили 8 % операції зі Швейцарією (26%), компенсувавши іншими країнами.

Відповідно до норм ПКУ [8], з метою визначення відповідності певної бізнес-операції правилам/вимогам ТЦ виділяється чотири категорії таких параметрів:

1. Учасники операції: фокус зосереджується на взаємовідносинах між суб'єктами операції (між компаніями-членами однієї групи компаній, з нерезидентами чи через них, що виступають у ролі посередників або комісіонерів).

2. Тип економічної активності: фокусується увага на характері операції (купівля чи продаж товарів, послуг).

3. Фінансові межі операції з окремими контрагентами: фокус – на оцінці вартості кожної операції (на предмет відповідності встановленим пороговим лімітам).

4. Загальний дохід компанії: фокус на фінансовій звітності, зокрема здійснюється аналіз її фінансового стану з метою визначення, чи потрібно піддавати певні операції більш ретельному контролю з позиції ТЦ.

ТЦ потребує державного регулювання з кількох причин:

1. Уникнення податкових втрат. Компанії, що працюють в різних країнах, можуть маніпулювати цінами на товари та послуги між своїми підрозділами для зменшення оподаткування. Це дозволяє переміщати прибутки в юрисдикції з нижчими податками, що зменшує податкові надходження в країнах із високими ставками податків.

2. Посилення фінансово-економічної безпеки держави, стійкості публічних фінансів, уникнення втрат фінансового потенціалу національної економіки. Відсутність контролю за ТЦ потенційно може призвести до зменшення доходів бюджету, що обмежує можливості урядів у фінансуванні соціальних та економічних програм.

3. Справедливість і прозорість у податковій системі. Державне регулювання ТЦ забезпечує справедливі умови для всіх учасників.

4. Зниження випадків ухилення від сплати податків. Контроль за ТЦ допомагає запобігти схемам ухилення, що постійно ускладнюються і які використовують транснаціональні корпорації.

5. Відповідність міжнародним стандартам. Регулювання ТЦ дозволяє країнам їх дотримуватись, сприяє побудові дієвої й результативної системи бюджетно-податкового регулювання ТЦ.

Перманентні зміни та уточнення положень ПКУ щодо ТЦ для суб'єктів господарювання і податківців істотно збільшили документообіг і навантаження через необхідність посилення податкового контролю.

Водночас, саме контроль за ТЦ продемонстрував найбільшу ефективність як інструмент боротьби з офшорами, порівняно з іншими методами [6].

ТЦ представляє собою встановлені вартості для продукції/послуг, які виробляються чи надаються в рамках внутрішніх операцій міжнародних корпоративних структур, філіалами та дочірніми компаніями в рамках однієї організації. Аби забезпечити відповідність таких операцій умовам вільного ринку, контролюючі органи використовують ряд методів.

Слід зазначити, що концепція державного регулювання та контролю ТЦ за допомогою використання принципу “витягнутої руки” прийнята і використовується в фіскальному просторі зарубіжних країн. Цей принцип передбачає здійснення господарських операцій у відповідності із ринковими умовами, на умовах рівності сторін такої діяльності (операції). Цілком справедливо, що під час дослідження зовнішньоекономічних операцій повинна враховуватись специфіка законодавства країни-контрагента [2].

Зміни у регулюванні ТЦ в Україні у 2023 р. стосуються таких ключових аспектів:

- з кінця листопада 2022 р. поновлено перевірки ТЦ, що можуть охоплювати всі операції, що мають ознаки контрольованих.
- оцінка діяльності підприємств (корпорацій) щодо ТЦ передбачає детальний аналіз умов контрольованих операцій, який проводиться фіскальними органами відповідно до установлених процедур та критеріїв.

Контроль та регулювання ТЦ в Україні здійснюють Державна податкова служба України, Міністерство фінансів України, Державна митна служба, НБУ.

Державна податкова служба України (далі – ДПСУ) є основним органом, який відповідає за контроль за дотриманням правил трансфертного ціноутворення. ДПСУ має повноваження проводити перевірки, аналізувати податкові звіти підприємств, вимагати додаткові документи та здійснювати контроль за правильністю визначення цін у межах трансакцій між пов'язаними особами.

Міністерство фінансів України розробляє нормативно-правову базу для регулювання трансфертного ціноутворення.

Оскільки трансфертне ціноутворення стосується зовнішньоекономічної діяльності, митна служба здійснює контроль за ціноутворенням у межах експортно-імпортних операцій. Це необхідно для запобігання заниженню чи завищенню митної вартості товарів, що впливає на обсяг податкових надходжень.

У випадках, коли ТЦ пов'язане з валютними операціями та платежами, НБУ здійснює нагляд та контроль за валютними транзакціями, що забезпечує дотримання правил та запобігання виведенню капіталу з країни.

Крім того, приватні аудиторські служби мають право надавати послуги з ТЦ. Приватні аудиторські фірми допомагають підприємствам розібратися з правилами ТЦ, розробляють політики трансфертного ціноутворення, щоб забезпечити відповідність податковому законодавству. Консультаційна допомога може включати наступні елементи:

1. Підготовка документації з ТЦ. Аудиторські служби надають послуги з підготовки необхідної документації, яка підтверджує відповідність цін у контрольованих операціях ринковим умовам, пропонують підготовку звітів про контрольовані операції до податкових органів.

2. Оцінка та обґрунтування рівня трансфертних цін. Аудиторські фірми надають допомогу у визначенні методів ціноутворення, обґрунтовують рівень цін і проводять порівняльний аналіз для забезпечення відповідності цінам ринковим.

3. Податкова підтримка при перевірках. Аудиторські компанії можуть надавати юридичну та консультаційну підтримку підприємствам, допомагаючи роз'яснити позиції та уникнути можливих штрафів.

Для забезпечення прозорості в процесі встановлення ТЦ за принципом «витягнутої руки» та контролю за ними чинне законодавство передбачає декілька методів бюджетно-податкового регулювання ТЦ, зокрема [16]:

- порівняльної неконтрольованої ціни (порівняння цін товарів/послуг, що застосовуються під час КО, з діапазоном ринкової ціни реалізації (придбання) на ідентичні/однорідні) товари/послуги) у співставних операціях.

- ціни перепродажу – визначення відповідності ціни товарів контрольованої операції ринковій ціні, який полягає у зіставленні валової рентабельності сторони контрольованої операції, отриманої при подальшій реалізації (перепродажу) товарів, що були придбані в контрольованій операції, з ринковим діапазоном валової рентабельності;

- “витрати плюс” - визначення відповідності ціни товарів/послуг КО ринковій ціні (зіставлення валової рентабельності витрат продавця з ринковим діапазоном валової рентабельності витрат у зіставних операціях);

- чистого прибутку - порівняння чистого прибутку на основі відповідної бази (витрати, продаж, активи), що отримує платник податку у КО, з чистим прибутком на основі тієї ж бази у співставній неконтрольованій операції;

- розподілення прибутку - виділення кожному пов'язаному підприємству, що бере участь у контрольованій операції, частини загального прибутку (або збитку), отриманого від такої операції, яку б непов'язане підприємство отримало від участі у співставній неконтрольованій операції.

ПКУ визначено пріоритетність використання окреслених методів. Згідно зі звітними даними ДПСУ, методи встановлення відповідності принципу “витягнутої руки” включають в більшій мірі порівняльну неконтрольовану ціну (60%), чистий прибуток (36%) та ціни перепродажу (4%).

В результаті 102 проведених перевірок за 2015 – 2023 рр. виявлено зменшення збитків за 2015-2021 рр. - на 7,5 млрд грн, за 2022-2023 рр – на 0,04 млрд грн. Податок на прибуток за 2015-2021 рр. в частині ТЦ склав 1,5 млрд грн, за 2022-2023 рр – 0,01 млрд грн.

Удосконалення правил ТЦ в Україні відповідно до рекомендацій ОЕСР мають стосуватися оподаткування цифрової економіки, що підвищить рівень

адаптованості національного законодавства до міжнародних стандартів умовах глобалізації та швидкого розвитку технологій. Також удосконалення регулювання ТЦ має передбачати спрощення вимог до звітності та контролю за транзакціями між пов'язаними особами, підвищення прозорості угод, що стане наслідком інтеграції цифрових технологій у процеси ТЦ. Також вагомим пріоритетним вектором розвитку у сфері ТЦ може стати використання штучного інтелекту для прогнозування ринкових трендів та аналізу великих обсягів інформації, дозволить компаніям швидше реагувати на зміни в оточуючому просторі. Цілком ймовірно, що штучний інтелект може автоматизувати процеси аналізу даних, виявляючи закономірності, які можуть бути неочевидними для людських аналітиків [12].

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. В Україні постійно відбувається вдосконалення законодавства з ТЦ та його адаптація до вимог ОЕСР. Реалізація податкової реформи змінює механізм ТЦ, що може позитивно вплинути на розмір оподаткованого прибутку суб'єктами господарювання. Згідно з рекомендаціями ОЕСР, країни повинні забезпечити, щоб ТЦ відповідали принципу "витагнутої руки", що означає, що ціни на товари та послуги між пов'язаними підприємствами повинні відповідати ринковим цінам.

В сучасних умовах України важливо забезпечувати результативне регулювання ТЦ, формувати сприятливий фіскальний простір з правилами, адаптованими до міжнародних норм та стандартів.

Перспективними напрямками подальших досліджень може стати аналіз способів цифровізації процесу регулювання та контролю трансфертного ціноутворення.

Література

1. Звіти ДПСУ щодо податкового контролю трансфертного ціноутворення. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorennya-ta-mijnarodne-opodatkuvannya/transfertne-tsinoutvorennya/prezentatsiyi-materiali/> (дата звернення: 01.11.2024)

2. Кіляр О.Р., Фроленко Р.В. Трансфертне ціноутворення: проблеми та перспективи впровадження. *Економіка і суспільство*. 2016. № 3. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/3_ukr/69.pdf

3. Коваленко Т. Методи трансфертного ціноутворення: порівняльний аналіз. *Облік і аудит*. 2020. № 4. С. 33-40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4592/4535>

4. Корінь І. С. Розвиток трансфертного ціноутворення в умовах глобалізації та шляхи підвищення ефективності режиму трансфертних цін. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/38_2021ua/12.pdf.

5. Король С.Я., Уманців Г.В., Шушакова І.К. Розвиток трансфертного ціноутворення в умовах глобалізації. *Економічна теорія та право*. 2021. № 2 (45). С. 87–100. URL: <https://doi.org/10.31359/2411-5584-2021-45-2-87>

6. Латкіна С.А., Михайленко Н.О. Державне регулювання трансфертного ціноутворення в Україні. *Таврійський науковий вісник*. № 86. С 249-253. URL: https://www.tnv-agro.ksauniv.ks.ua/archives/86_2013/50.pdf

7. Мискін Ю., Скорик М., Параниця Н. Трансфертне ціноутворення в контексті реалізації стратегії сталого розвитку. *Український економічний часопис*. №4. 2024. С. 25–29. URL: <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/336>

8. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n9831> (дата звернення: 10.11.2024).

9. Загальні відомості про трансфертне ціноутворення. Державна податкова служба України. Офіційний сайт. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorennya-ta-mijnarodne-opodatkuvannya/transfertne-tsinoutvorennya/zagalni-vidomosti/> (дата звернення: 01.11.2024).

10. Пасічний М. Трансфертне ціноутворення у системі пріоритетів податкової політики. *Економіка та суспільство*. 2024. 65. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-126>.

11. Поліщук С. Що таке трансфертне ціноутворення. *Аудиторська фірма «Наша бухгалтерія»*. URL: <https://nashabuhgalteria.com/novini-uk/show-take-transfertne-cinoutvorennya/>.
12. Рижикова Н., Бірченко Н., Остапенко Р. Вплив цифровізації на трансфертне ціноутворення в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. 66. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-81>.
13. Сидоренко М. Трансфертне ціноутворення в умовах глобалізації. *Глобалізація та її вплив на економічну політику*. 2021. С. 78-85.
14. Степаненко О., Травінська С., Михальська О. Трансфертне ціноутворення в транснаціональних корпораціях: ризики для податкової системи України та шляхи їх мінімізації. *Економіка та суспільство*. 2024. 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-90>.
15. Трансфертне ціноутворення: сучасний стан та проблеми правозастосування: монографія / [А. М. Котенко, М. О. Мішин, С. В. Брояков]; за ред. А. М. Котенка; Харків: Право, 2021. 162 с. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2021/Transf_tsinoutv/Full.pdf
16. Уланенко О. І. Порівняльна характеристика методів трансфертного ціноутворення. *Ефективна економіка*. № 3. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?Op=1&z=4856>
17. Чернікова І.Б., Якуба Є.В. Звітність щодо трансфертного ціноутворення: гострі питання в українських реаліях. *Економіка та суспільство*. №19. 2018. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/14.pdf

References

1. State Tax Service of Ukraine (2024), “Reports on tax control of transfer pricing”, available at: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorennya-ta-mijnarodne-opodatkuvannya/transfertne-tsinoutvorennya/prezentatsiyi-materiali/> (Accessed 01.11.2024)

2. Kiliar, O.R. and Frolenko, R.V. (2016), “Transfer pricing: problems and prospects of implementation”, *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 3, available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/3_ukr/69.pdf (Accessed 01.11.2024)

3. Kovalenko, T. (2020), “Methods of transfer pricing: comparative analysis”, *Oblik i audyt*, vol. 4, pp. 33-40, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4592/4535> (Accessed 01.11.2024)

4. Korin', I. S. (2021), “Development of transfer pricing in the conditions of globalization and ways to improve the efficiency of the transfer pricing regime”, *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/38_2021ua/12.pdf (Accessed 01.11.2024)

5. Korol', S.Ya., Umantsiv, H.V. and Shushakova I.K. (2021), “Development of transfer pricing in the conditions of globalization”, *Ekonomichna teoriia ta pravo*, vol. 2 (45), pp. 87–100. https://doi.org/10.31359/2411_5584_2021_45_2_87.

6. Latkina, S.A. and Mykhajlenko, N.O. (2013), “State regulation of transfer pricing in Ukraine”, *Tavrijs'kyj naukovyj visnyk*, vol. 86, pp. 249-253, available at: https://www.tnv-agro.ksauniv.ks.ua/archives/86_2013/50.pdf (Accessed 01.11.2024)

7. Myskin, Yu., Skoryk, M. and Paranytsia, N. (2024), “Transfer pricing in the context of sustainable development strategy implementation”, *Ukrains'kyj ekonomichnyj chasopys*, vol. 4, pp. 25–29, available at <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/336> (Accessed 01.11.2024)

8. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), “Tax Code of Ukraine”, available at <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n9831> (Accessed 01.11.2024)

9. Official website of the State Tax Service of Ukraine (2024), “General information on transfer pricing”, available at: <https://tax.gov.ua/diyalnist->

/transfertne-tsinoutvorennia-ta-mijnarodne-opodatkuvannia/transfertne-tsinoutvorennia/zagalni-vidomosti/(Accessed 01.11.2024)

10. Pasichnyj, M. (2024), “Transfer pricing in the tax policy priorities system”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol.65. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-126>

11. Polischuk, S. (2024), “What is transfer pricing”, available at: <https://nashabuhgalteria.com/novini-uk/sho-take-transfertne-cinoutvorennia> (Accessed 01.11.2024).

12. Ryzhykova, N., Birchenko, N. and Ostapenko, R. (2024), “The impact of digitalization on transfer pricing in Ukraine”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 66. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-81>.

13. Sydorenko, M. (2021), “Transfer pricing in the conditions of globalization”, *Hlobalizatsiia ta ii vplyv na ekonomichnu polityku*, pp. 78-85.

14. Stepanenko, O., Travins'ka, S. and Mykhal's'ka, O. (2024), “Transfer pricing in transnational corporations: risks for the Ukrainian tax system and ways to minimize them”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-90>

15. Kotenko, A. M. (red.), Mishyn, M.O., and Broiakov S. V. (2021), *Transfertne tsinoutvorennia: suchasnyj stan ta problemy pravozastosuvannia* [Transfer pricing: current state and enforcement issues], Pravo, Kharkiv, Ukraine, available at: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2021/Transf_tsinoutv/Full.pdf (Accessed 01.11.2024).

16. Ulanenko, O. I. (2016), “Comparative characteristics of transfer pricing methods”, *Efektivna ekonomika*, vol. 3, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?Op=1&z=4856> (Accessed 01.11.2024)

17. Chernikova, I.B. and Yakuba, Ye.V. (2018), “Transfer pricing reporting: acute issues in Ukrainian realities”, *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 19, available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/14.pdf (Accessed 01.11.2024).

Стаття надійшла до редакції 14.11.2024 р.